Lietas arhīva Nr. A42-00987-23/29
ECLI:LV:ADRJRIT:2023:0228.A420295722.2.S

ADMINISTRATĪVĀ RAJONA TIESA
RĪGAS TIESU NAMS

S P R I E D U
LATVIJAS TAUTAS VĀRDĀ

Rīgā 2023. gada 28. februārī

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnese Lāsma Lipkina,

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /pers. D/ (*/pers. D/*) pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru pieteicējam tiktu piešķirts bēgļa vai alternatīvais statuss Latvijas Republikā.

Aprakstošā daļa

[1] Pieteicējs /pers.D/, Tadžikistānas Republikas (turpmāk – Tadžikistāna) pilsonis, likumīgi ieceļoja Eiropas Savienības (turpmāk – ES) teritorijā ar Latvijas Republikas vēstniecības Kazahstānas Republikā izsniegto vīzu un 2019. gada 19. novembrī lūdza patvērumu Vācijas Federatīvajā Republikā (turpmāk – Vācija). 2022. gada 18. jūlijā, pamatojoties uz Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 604/2013 (Dublinas Regula) 12. panta nosacījumiem, pieteicējs uzņemts Latvijas Republikā, kur tajā pašā dienā iesniedza iesniegumu par bēgļa vai alternatīvā statusa piešķiršanu.

[2] Pieteicējs savā iesniegumā, sākotnējā un personiskajā intervijā norādīja turpmāk minētos apsvērumus bēgļa vai alternatīvā statusa iegūšanai.

[2.1] Pieteicējam Tadžikistānā draud briesmas dzīvībai un drošībai. Tadžikistāna ir diktatoriska valsts, kurā netiek ievērotas cilvēktiesības. Iedzīvotāji nevar brīvi praktizēt reliģiju, audzēt bārdas, valkāt hidžābus un apmeklēt mošejas. Tadžikistānā 2015. gadā notika valsts apvērsums, pēc kura vairāki pieteicēja ģimenes locekļi kā valstij nelojālas personas nokļuva cietumā, viņa ģimene tika izsekota. Piemēram, pieteicēja mātes brālis tika apcietināts uz 30 gadiem, lai gan viņš nekad nepiedalījās nekādos mītiņos. Arī pieteicēju 2015. gadā īslaicīgi aizturēja, jo viņš bija vizuāli līdzīgs kādam citam cilvēkam. Pēc atbrīvošanas pieteicējs devās uz Krieviju, kur tika aizturēts un atgriezts atpakaļ Tadžikistānā. Daudzi pieteicēja radinieki paspējuši izceļot uz ES, kur viņi šobrīd ir saistīti ar opozīcijas kustību.

[2.2] Pieteicējs ir pamirs un šobrīd Tadžikistānā notiek pamiru tautas genocīds. Policijas pārstāvji pieteicējam teikuši, ka viņa tauta ir jāiznīcina, jo tā esot kalnu tauta. Cilvēkus no Pamira uzreiz var atpazīt pēc ārējām iezīmēm (bārda, acis, mati) un valodas.

[2.3] Laikā no 2015. līdz 2019. gadam pieteicējs vairākas reizes bijis aizturēts un spīdzināts. Šobrīd viņš ir izsludināts meklēšanā. Policijas darbinieki vēršas pie viņa vecākiem un aicina viņu atgriezties Tadžikistānā. Persona, kas bijusi ES, Tadžikistānas valsts varai rada aizdomas par saikni ar opozīcijas kustību, par ko draud ieslodzījums uz desmit gadiem.

[3] Ar Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes (turpmāk – pārvalde) 2022. gada 14. novembra lēmumu pieteicējam atteikts piešķirt bēgļa un alternatīvo statusu. Lēmums pamatots ar turpmāk minētiem argumentiem.

[3.1] Pieteicēja izceļošanas no Tadžikistānas un ieceļošanas ES apstākļi liecina, ka starptautiskās aizsardzības iegūšana nebija pieteicēja prioritāte. Pieteicējs 2019. gadā mērķtiecīgi tranzītā caur Turciju un Latviju devās uz Vāciju, kurā ieceļoja 2019. gada 15. augustā, bet patvērumu lūdza tikai pēc trim mēnešiem – 2019. gada 19. novembrī. Tas liecina par pieteicēja centieniem iegūt legālu uzturēšanās pamatu ES dalībvalstu teritorijā.

[3.2] Pieteicēja bailes no vajāšanas sakarā ar reliģiju, tautību un politiskajiem uzskatiem nav pamatotas. Pieteicējam Tadžikistānā nav liegta iespēja praktizēt reliģiju – islāmu, jo tā ir dominējošā reliģija valstī, savukārt spēkā esošie ierobežojumi attiecas uz Tadžikistānas sabiedrību kopumā. Pieteicēja sniegtā informācija par pamiru tautības pārstāvju izaicinājumiem Tadžikistānā kopumā atbilst izcelsmes valsts informācijas avotos pieejamai informācijai, tomēr, sniedzot paskaidrojumus par saviem individuālajiem apstākļiem, pieteicējs norādījis vien vispārīga rakstura informāciju, nenorādot uz tieši viņam izvirzītām oficiālām apsūdzībām, piemēram, separātismā. Pieteicējs Tadžikistānā nav bijis politiski aktīva persona un nekad nav piedalījies mītiņos. Pieteicēja norādītais par daudzu viņa ģimenes locekļu ieslodzīšanu politisko iemeslu dēļ ir apšaubāms.

[3.3] Pieteicējs pirms izceļošanas nav bijis Tadžikistānas varas iestāžu redzeslokā, jo viņš varēja brīvi izceļot, nesaskaroties ar varas iestāžu rīcībā esošajiem instrumentiem personas pārvietošanās brīvības ierobežošanai.

[3.4] Pieteicējs nevarēja sīkāk izskaidrot vai ar pierādījumiem pamatot savas bailes tikt apcietinātam uzreiz pēc atgriešanās Tadžikistānā. Pieteicēja apgalvojumi par policijas darbinieku interesi par viņu ir apšaubāmi, pārvaldes rīcībā nav informācijas, ka pieteicējs būtu izsludināts starptautiskajā meklēšanā.

[3.5] Tadžikistānas valsts teritorijā šobrīd ir saasinājies konflikts Gorno-Badakšanas autonomajā reģionā, tomēr minēto konfliktu nevar uzskatīt par plaši izplatītu apdraudējumu civiliedzīvotāju dzīvībām. Turklāt pieteicējs pirms izbraukšanas no Tadžikistānas dzīvoja Dušanbe, kas atrodas vairāk nekā 600 kilometru attālumā no konflikta reģiona vietas.

[4] Nepiekrītot iestādes lēmumam, pieteicējs vērsās ar pieteikumu Administratīvajā rajona tiesā, apsvērumus nenorādot. Iestāde paskaidrojumā par pieteikumu lūdza to neatzīt, pamatojoties uz pārsūdzētajā lēmumā norādīto argumentāciju.

[5] Tiesā 2023. gada 9. janvārī saņemtajos pieteikuma papildinājumos pieteicējs norādīja turpmāk minētos apsvērumus.

[5.1] Pieteicējs Tadžikistānā tiek vajāts savas pamiru tautības dēļ. Pārsūdzētajā lēmumā ir norādīti gadījumi, kad Tadžikistānas valstspiederīgie tiek izdoti uz Tadžikistānu no Krievijas, taču tajā pašā laikā tiek norādīts, ka pieteicējs nedzīvo reģionā, kuru apdzīvo pamiri, bet gan Dušanbe, kas ir 600 kilometru attālumā no pamiru vēsturiski apdzīvotā rajona. Minētais nonāk savstarpējās pretrunās, jo, ja Tadžikistānai tiek izdotas personas, kuras atrodas citā valstī, tad nav ne mazāko šaubu, ka pieteicējam draud briesmas, atrodoties Dušanbe.

[5.2] Apdraudējumu pieteicējam Tadžikistānā pastiprina apstāklis, ka viņa mātes brālis bija saistīts ar 2015. gada notikumiem. Tadžikistānā kā islāmticīgā valstī ļoti liela ietekme ir klaniem un ģimenēm, kas savukārt nozīmē to, ka, ja viens ģimenes loceklis ir izdarījis ko tādu, kas nepatīk valdošajai elitei, par to var nākties atbildēt visai ģimenei.

[5.3] Pieteicējam tiek pārmests, ka viņš nelūdza patvērumu uzreiz pēc izceļošanas no Tadžikistānas. Pieteicējs skaidro, ka viņam nebija zināms normatīvais regulējums saistībā ar patvēruma piešķiršanu. Pieteicējs devās uz Vāciju, lai būtu kopā ar saviem ģimenes locekļiem, kuri tajā laikā tur uzturējās.

[6] Lietā iegūtie pierādījumi ir pietiekami lietas izspriešanai, tāpēc lieta saskaņā ar Patvēruma likuma 49. panta otro daļu tiek skatīta rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[7] Tiesa, pārbaudījusi pieteicēja pieteikumu, tā papildinājumus, pārvaldes paskaidrojumu un lietā esošos pierādījumus, atzīst, ka pieteikums ir nepamatots un noraidāms.

[8] Vispirms tiesa izvērtēs pieteicēja individuālo apstākļu atbilstību bēgļa statusa piešķiršanas kritērijiem.

Patvēruma likuma 37. panta pirmā daļa noteic, ka uz bēgļa statusu var pretendēt trešās valsts valstspiederīgais, kas, pamatoti baidoties no vajāšanas sakarā ar viņa rasi, reliģiju, tautību, piederību pie noteiktas sociālās grupas vai viņa politiskajiem uzskatiem, atrodas ārpus valsts, kuras valstspiederīgais viņš ir, un nespēj vai šādu baiļu dēļ nevēlas pieņemt savas valstspiederības valsts aizsardzību, vai bezvalstnieks, kurš, būdams ārpus savas agrākās pastāvīgās dzīvesvietas valsts, tādu pašu iemeslu dēļ nespēj vai nevēlas tajā atgriezties un uz kuru neattiecas šā likuma 45. panta nosacījumi. Savukārt minētā likuma 38. panta pirmā daļa paredz, ka par vajāšanu atzīstamas darbības, kas sava rakstura vai biežuma dēļ ir pietiekami smagas, lai radītu smagu cilvēka pamattiesību pārkāpumu, kā arī vairākas darbības, arī cilvēktiesību pārkāpumu kopums, kas ir pietiekami smags, lai ietekmētu indivīdu šā panta pirmās daļas 1. punktā minētajam veidam līdzīgā veidā.

Lai atzītu, ka personai ir tiesības uz bēgļa statusu, nepietiek, ka persona apgalvo, ka viņa baidās no vajāšanas. Šādām bailēm ir jābūt pamatotām. Novērtējot, vai bailes ir objektīvi pamatotas, ir jāanalizē situācija valstī, no kuras persona bēg, kā arī jāvērtē pieteicēja sniegto paskaidrojumu ticamība (*sk. UN High Commissioner for Refugees, Advisory Opinion by UNHCR on the Interpretation of the Refugee Definition, 23 December 2004, https://www.refworld.org/docid/4551c0374.html*).

Tiesai, lai nonāktu pie secinājuma, ka patvēruma meklētāja bailes no vajāšanas ir pamatotas, ir jāizvērtē patvēruma meklētāja sniegto paskaidrojumu ticamība. Atbilstoši Eiropas Patvēruma atbalsta biroja izdotajam pētījumam „Pierādījumu un uzticamības novērtējums kopējās Eiropas patvēruma sistēmas kontekstā" (*pieejams vietnē: https://euaa.europa.eu/sites/default/files/EASO%20Evidence%20and%20Credibility%20Assesment_JA_EN_0.pdf*) par uzticamības vērtējuma kritērijiem var būt: iekšējā un ārējā konsekvence, pietiekama detalizācijas pakāpe, ticamība (minētā pētījuma 4.5. sadaļa). Iekšējā konsekvence nozīmē patvēruma meklētāja sniegto faktu kopēju saturisku saskaņotību un vienotību. Ārējā konsekvence savukārt nozīmē stāstītā atbilstību vispārīgi zināmajai informācijai, tostarp izcelsmes valsts informācijai un citiem lietā esošajiem pierādījumiem.

Ievērojot minēto, patvēruma meklētāja stāstam jābūt saprātīgam un ticamam, kā arī tas nedrīkst būt pretrunā ar konstatējamo specifisko un vispārējo informāciju izcelsmes valstī.

[9] Pieteicējs sākotnējā aptaujā un personiskajā intervijā norādīja, ka viņš lūdz patvērumu, jo izcelsmes valstī viņu vajā kā pamiru tautas pārstāvi, pieteicējs tika aizturēts, spīdzināts un bija spiests bēgt no Tadžikistānas. Savukārt pārvalde pārsūdzētajā lēmumā norādīja, ka apšauba pieteicēja sniegto informāciju. Ievērojot minēto, izskatāmajā lietā pamatā strīds ir par to, vai pieteicēja sniegtos paskaidrojumus var atzīt par ticamiem.

[10] Iepazīstoties ar patvēruma lietas materiāliem, tiesa konstatē, ka pieteicējs ir norādījis dažādus patvēruma motīvus, kuri, vērtējot tos kopsakarā, neveido vienotu un konsekventu stāstu, kas izskaidrotu pieteicēja bailes no vajāšanas Tadžikistānā. Izvērtējot pieteicēja sniegtās informācijas kopējo saturisko saskaņotību un vienotību (iekšējo konsekvenci), tiesa norāda turpmāk minēto.

[10.1] Pieteicēja stāsta konsekvences izvērtējumu būtu jāsāk ar pieteicēja ieceļošanas ES apstākļu izvērtējumu. Pamatojoties uz pieteicēja sniegto informāciju, ka viņš ir Tadžikistānas nacionālās džudo federācijas biedrs, pieteicējam tika izsniegta vīza ieceļošanai Latvijas Republikā, lai viņš varētu piedalīties džudo mācību treniņu seminārā ENGURE 2019. Tomēr pieteicējs un vēl citi Tadžikistānas pilsoņi minētāja seminārā neierādās, kā rezultātā pieteicējam izsniegtā Šengenas dalībvalstu vīza tika atcelta (*sk. lietas 73. lapu*). Turklāt, uzskatot, ka pieteicējs vīzu ir saņēmis krāpnieciskā ceļā, sniedzot nepatiesu informāciju par ceļojuma nolūkiem un radot pamatotas aizdomas par nelegālās migrācijas risku, Latvijas Republikas vēstniecības Kazahstānā konsulārā amatpersona 2019. gada 30. decembrī nolēma iekļaut pieteicēju to personu sarakstā, kurām uz trim gadiem ir liegta ieceļošana Latvijas Republikā un Šengenas dalībvalstīs (*sk. lietas 66.–71. lapu*).

Tāpat tiesa konstatē, ka, lai arī pieteicējs 2019. gada 14. augustā ieceļoja Latvijas Republikā (*sk. lietas 72. lapu*), pieteicējs šeit nepalika, bet turpināja ceļu līdz Vācijai, kur uzturējās pie paziņām un 2019. gada 19. novembrī lūdza patvērumu. Personiskās intervijas laikā pieteicējs norādīja, ka visu to laiku, kamēr Vācijā norisinājās ar Dublinas procedūru saistītie procesi, pieteicējs nelegāli strādāja. Vācijā pieteicējs apprecējās, kopā ar sievu gaidīja bērna piedzimšanu (*sk. lietas 49. lapu*).

Ievērojot minētos apstākļus, tiesa uzskata par pamatotu pārvaldes pārsūdzētajā lēmumā izteikto secinājumu par to, ka pieteicēja ieceļošanas ES apstākļi, kā arī viņa darbības pēc ieceļošanas ES neliecina par to, ka starptautiskās aizsardzības iegūšana būtu bijusi viņa prioritāte. Drīzāk pieteicējs starptautiskās aizsardzības saņemšanu uzskatīja par iespēju legalizēt savu uzturēšanos Vācijā, kur šobrīd dzīvo pieteicēja ģimenes locekļi. Minēto apsvērumu kontekstā tiesa kritiski vērtē pieteicēja apgalvojumus par viņam kā politiskajam opozicionāram draudošo vajāšanu Tadžikistānā. Pieteicēja dzīve pēdējo trīs gadu laikā neliecina par viņa aktīvu atbalstu pamiriešu tautai vai Tadžikistānas opozīcijas kustībai.

[10.2] Personiskajā intervijā (*sk. lietas 48.–49. lapu*) pieteicējs norādīja nekonkrētu un vispārīgu informāciju, deklaratīvā formā apgalvojot, ka Tadžikistānā notiekot pieteicēja tautas genocīds, pie varas jau 30 gadus esot diktators, cilvēkus aizturot un apcietinot bez iemesla.

Vērtējot pieteicēja stāstu, tiesa konstatē, ka daudzi pieteicēja norādītie vispārīgie apgalvojumi nav saistīti ar viņa individuālajiem apstākļiem.

Piemēram, pieteicējs uzsvēra, ka Tadžikistānā jau 30 gadus ir diktators, vispārīgi norādīja, ka valstī netiek ievērotas cilvēktiesības, tāpat pieteicējs norādīja, ka valstī ir aizliegts nēsāt bārdas un hidžābus, nedrīkst apmeklēt mošejas, nepaskaidrojot, kā šie ierobežojumi būtiski negatīvi ietekmējuši tieši pieteicēja, atbilstoši viņa paskaidrojumiem, kopumā labi nodrošināto dzīvi Dušanbe.

Tiesu nepārliecina pieteicēja vispārīgie apgalvojumi par viņa regulāru spīdzināšanu. Par spīdzināšanu atzīstamas tādas darbības, kas personai sagādā īpašas ciešanas, tāpēc piedzīvotu spīdzināšanu persona parasti nevar viegli aizmirst. Tādējādi kritiski vērtējama pieteicēja atbilde par spīdzināšanas gadījumiem, norādot, ka viņš ticis spīdzināts tik bieži, ka visas reizes pat neesot iespējams uzskaitīt. Tiesu nepārliecina arī pieteicēja apgalvojumi par viņa regulāru aizturēšanu, tostarp sajaucot viņu ar citu personu, tā kā pieteicējs pats norādījis, ka viņš nav politiski aktīvs un viņam Dušanbe bijusi kopumā labi nodrošināta dzīve. Tāpat tiesu nepārliecina apgalvojums, ka vairāki pieteicēja radinieki, kuri, pēc pieteicēja vārdiem, ir parasti cilvēki, tika ieslodzīti bez iemesla, tai skaitā arī pieteicēja tēvocis, kurš atbilstoši pieteicēja paskaidrojumiem esot ticis ieslodzīts uz 30 gadiem. Tiesas ieskatā, cilvēks, kurš pats ir ticis aizturēts, vai arī kura tuviem radiniekiem (turklāt vairākiem) ir tikuši piespriesti cietumsodi, būs spējīgs nosaukt vismaz kriminālvajāšanas pamatu, pat ja šis pamats ir tikai formāls. Tāpat arī pieteicēja vispārīgs komentārs par to, ka pamatojuma nav, jo tā Tadžikistānā esot ierasta prakse, demonstrē vienīgi pieteicēja paviršas zināšanas attiecīgajā jomā, kas savukārt norāda uz to, ka pieteicējs patiesībā savā dzīvē pats personiski nav saskāries ar kriminālvajāšanu vai kriminālprocesuālajām darbībām.

Turklāt pieteicēja norādītā informācija ir pretrunīga. Piemēram, pieteicējs norādīja, ka Eiropa ir viņa pēdējā cerība netikt atgrieztam atpakaļ Tadžikistānā, bet kā piemēru norādīja gadījumu, kurā kāda persona tika no Vācijas deportēta uz Austriju, bet no Austrijas atgriezta Tadžikistānā. Proti, pieteicēja piemērs tieši pierāda, ka personas no Eiropas tiek atgrieztas Tadžikistānā. Tāpat pieteicējs norādīja, ka arī pats tika atgriezts uz Tadžikistānu no Krievijas, ļaujot noprast, ka minētajām darbībām bija politisks konteksts. Tomēr, izvērtējot minēto apstākli kopsakarā ar pārējiem pieteicēja norādītiem faktiem, kā, piemēram, to, ka attiecībā uz pieteicēju bijis spēkā aiziegums iebraukt Krievijas un Baltkrievijas teritorijā un pieteicējs norādījis, ka viņš nav politiski aktīvs un nav saistīts ne ar vienu politisko spēku, tiesa secina, ka pieteicēja atgriešana no Krievijas uz Tadžikistānu drīzāk bija saistīta ar ieceļošanas un uzturēšanās noteikumu pārkāpumiem no pieteicēja puses, nevis viņa politisko aktivitāti. Tāpat, vērtējot pretrunas pieteicēja stāstā, tiesa konstatē, ka pieteicējs apgalvo, ka viņš kopš dzimšanas dzīvojis Dušanbe, vienlaikus apgalvojot, ka viņš nāk no Pamira.

[10.3] Ievērojot minēto, tiesa secina, ka pieteicēja stāstam par Tadžikistānā piedzīvoto un draudošo vajāšanu pietrūkst ticamam notikumu izklāstam piemītošas konsekvences un detalizācijas pakāpes. Pieteicēja sniegtā informācija ir vispārīga un nekonkrēta, turklāt arī pretrunīga un līdz ar to arī maz ticama.

[11] Izvērtējot pieteicēja stāsta atbilstību vispārīgi zināmajai informācijai, tostarp izcelsmes valsts informācijai un citiem lietā esošajiem pierādījumiem (ārējo konsekvenci), tiesa norāda turpmāk minēto.

[11.1] Kopumā tiesai pieejamā informācija apstiprina pieteicēja norādīto informāciju saistībā ar politisko situāciju Tadžikistānā. Izcelsmes valsts informācijas avotos pieejamas ziņas liecina, ka Tadžikistāna ir autoritāra valsts, kurā tiek apspiestas cilvēktiesības. Valdība turpina apspiest tai veltīto kritiku, apcietinot opozīcijas aktīvistus, žurnālistus un pat sociālo tīklu lietotājus, piemērojot tiem garus ieslodzījuma termiņus. Pilsoniskā un reliģiskā brīvība tiek ierobežota, nevalstiskās organizācijas tiek pakļautas pastāvīgiem draudiem no valdības puses, kura stingri uzrauga arī interneta vidē notiekošo. Tāpat Tadžikistānas varas iestādes turpina vajāt gan Tadžikistānā, gan ārvalstīs dzīvojošos disidentu radiniekus. Varas iestādes vajā ārzemēs dzīvojošos disidentus, kā arī izmanto politiski motivētus izdošanas pieprasījumus kā instrumentu ārzemēs dzīvojošo disidentu atgriešanai Tadžikistānā. *Human Rights Watch* ziņo, ka 2020. gada martā no Austrijas uz Tadžikistānu tika izdots /pers. S/ (*/pers.S/*), kuram Austrija atteica patvēruma piešķiršanu. Pēc ierašanās Dušanbe /pers. S/ tika uzreiz aizturēts un apsūdzēts valdības gāšanas mēģinājumā. Jūnijā viņam tika piespriesti 20 gadi cietumā par neskaidrām apsūdzībām saistībā ar ekstrēmistiskas organizācijas darbības organizēšanu un nodevību (*sk. Human Rights Watch 2021. gada ziņojumu par 2020. gada notikumiem, pieejams: https://www.hrw.org/world-report/2021/country-chapters/tajikistan; Tajik Opposition Activist Extradited From Austria Jailed 20 Years For Extremism, pieejams: https://www.rferl.org/a/tajik-opposition-activist-extradited-from-austria-jailed-20-years-for-extremism/30667696.html; šie un turpmāk minētie tīmeklī pieejamie informācijas avoti aplūkoti lietas izskatīšanas dienā 2023. gadā 24. februārī*).

[11.2] Tāpat tiesai pieejama informācija pēc būtības apstiprina pieteicēja norādīto par reliģijas brīvības ierobežojumiem Tadžikistānā. Kopš 2015. gada Tadžikistānas valsts vara, reaģējot uz Centrālāzijas reģiona valstīs notiekošo jauniešu masveida islamizāciju, kam sekoja pievienošanos Islāma valsts teroristiskajiem grupējumiem Sīrijā un citur, ir bijusi spiesta aktīvi cīnīties pret Tadžikistānas iedzīvotāju, sevišķi jauniešu, radikalizāciju. Tadžikistānā 2015. gadā tika uzsākta sabiedrības antiradikalizācijas kampaņa, kuras ietvaros vīriešiem masveidā tika piespiedu kārtā noskūtas bārdas, sievietēm tika aizliegts valkāt hidžābu. Šobrīd valdība turpina aktīvi kontrolēt publiskas reliģiskas aktivitātes, pamatojot to ar centieniem mazināt radikālā islāma ideju ietekmi, jo īpaši jauniešu vidū (*sk. The Diplomat, Tajikistan: No Hajj, No Hijab, and Shave Your Beard, In a Muslim-majority country, state control of religious expression tightens , pieejams: https://thediplomat.com/2015/04/tajikistan-no-hajj-no-hijab-and-shave-your-beard ; The Independent, Tajikistan police shave beards of 13,000 men 'to tackle radicalism', pieejams: https://www.independent.co.uk/news/world/asia/tajikistan-police-shave-beards-of-13-000-men-to-tackle-radicalism-a6825581.html*; *eurasianet, Tajikistan: Authorities intensify war on Ismailis, other Muslims, pieejams: https://eurasianet.org/tajikistan-authorities-intensify-war-on-ismailis-other-muslims*).

[11.3] Tiesa nevar nepiekrist arī pieteicēja norādītajam par Tadžikistānas valsts varas pret pamiru etnisko minoritāti vērstajām represīvajām darbībām. Lai arī nav juridiska pamata minētos procesus uzskatīt par genocīdu, Tadžikistānā notiekošais ir nenoliedzami piesaistījis starptautiskās sabiedrības uzmanību. Piemēram, ANO pārstāvji 2022. gadā ziņoja par Tadžikistānas valdības pret pamiru minoritāti vērstajām represīvajām darbībām Gorno-Badakšanas autonomajā reģionā. Cenšoties apspiest pamiru sacelšanos, Tadžikistānas valdība esot pielietojusi pārmērīgu vardarbību, militāro spiedienu un citas represīvas metodes. Tāpat informācijas avotos pieejama informācija liecina arī par ārvalstīs dzīvojošo pamiru aktīvistu vajāšanu, tai skaitā cenšoties panākt šādu pilsoņu izdošanu Tadžikistānai (*sk. United Nations, Tajikistan: UN expert fears crackdown against Pamiri minority could spiral out of control, pieejams: https://www.ohchr.org/en/press-releases/2022/05/tajikistan-un-expert-fears-crackdown-against-pamiri-minority-could-spiral; eurasianet, Tajikistan: Crisis-gripped government opts to pick deadly fight in the Pamirs, pieejams: https://eurasianet.org/tajikistan-crisis-gripped-government-opts-to-pick-deadly-fight-in-the-pamirs; Anti-discrimination Centre, It is Impossible: Dreams of Peace in Pamir, pieejams: https://adcmemorial.org/en/articles/it-is-impossible-dreams-of-peace-in-pamir/*).

Līdz ar to pieteicēja norādītais par notikumiem Tadžikistānā kopumā atbilst izcelsmes valsts informācijas avotos sniegtajai informācijai. Vienlaikus, kā jau tiesa šajā spriedumā norādīja, pieteicējs ir sniedzis ļoti vispārīgu informāciju, nesasniedzot tiesas apskatītajos izcelsmes valsts informācijas avotos sniegtas informācijas detalizācijas pakāpi. Līdz ar to pieteicēja zināšanas par notiekošo Tadžikistānā ir vērtējamas kā vidusmēra. Proti, šādā līmenī notiekošo savā valstī parasti pārzina ikviena pietiekami izglītota persona, kas lasa ziņas un seko līdzi valstī notiekošajam. Turklāt, lai noskaidrotu, vai pieteicēja bailes no vajāšanas ir objektīvi pamatotas, tiesai jāvērtē pieteicēja individuālais gadījums, proti, vai pieteicējs savā izcelsmes valstī ir piedzīvojis vajāšanu vai arī tā viņam draud. Izskatāmajā gadījumā tiesa šajā spriedumā analizēto apsvērumu dēļ nevar konstatēt, ka pieteicējam Tadžikistānā draud vajāšana. Pieteicēja stāsts ir vispārīgs un nekonkrēts, norādītie fakti ir savstarpēji pretrunīgi un līdz ar to arī mazticami. Tiesai nav pamata uzskatīt, ka

attiecībā uz pieteicēju būtu attiecināmi draudi saistībā ar politisko darbību vai etnisko piederību, tāpat arī nav pamata secināt, ka tiktu ierobežota pieteicēja reliģiskā brīvība.

[12] Papildus tiesa norāda, ka pievienojas pārsūdzētajā lēmumā iekļautiem pārvaldes secinājumiem attiecībā uz vajāšanas riskiem, konkrētāk – to neesību, pieteicējam atgriežoties Tadžikistānā. Kā jau tas tika šajā spriedumā konstatēts, nav pamata pieteicēju uzskatīt par politisko disidentu, reliģisko līderi, vai arī pamiru aktīvistu, par kuru Tadžikistānas tiesībsargājošām iestādēm būtu interese. Lietas materiālos nav pierādījumu tam, ka pieteicējs būtu izsludināts starptautiskajā meklēšanā, vai arī Tadžikistānas drošības iestādes mēģinātu panākt pieteicēja atgriešanos Tadžikistānā. Līdz ar to nav objektīva pamata uz pieteicēju attiecināt tos vajāšanas riskus, ar kuriem, atgriežoties Tadžikistānā, var saskarties ārvalstīs dzīvojošie politiskie aktīvisti (*sk., piemēram, Human Rights Watch, World report 2023, pieejams: https://www.hrw.org/world-report/2023/country-chapters/tajikistan, un World report 2022, pieejams: https://www.hrw.org/world-report/2022/country-chapters/tajikistan*).

[13] Līdz ar to tiesa atzīst par pamatotu iestādes secinājumu, ka pieteicējs nav sniedzis tādu informāciju par viņa individuālajiem apstākļiem, kas liecinātu par viņa piedzīvotu vai iespējamu vajāšanu izcelsmes valstī politisko, reliģisko vai etnisko apsvērumu dēļ.

[14] Pieteicējs ir arī lūdzis piešķirt alternatīvo statusu. Līdz ar to tiesai jāizvērtē, vai pastāv priekšnoteikumi šāda statusa piešķiršanai.

Saskaņā ar Patvēruma likuma 40. panta pirmo daļu uz alternatīvo statusu var pretendēt trešās valsts valstspiederīgais vai bezvalstnieks, kuram nevar piešķirt bēgļa statusu saskaņā ar šā likuma 37. panta pirmo daļu un uz kuru neattiecas šā likuma 46. panta nosacījumi, ja ir pamats uzskatīt, ka viņš pēc atgriešanās savā izcelsmes valstī varētu tikt pakļauts smagam kaitējumam un šā iemesla dēļ nespēj vai nevēlas pieņemt minētās valsts aizsardzību. Patvēruma likuma 41. pants paredz, ka smags kaitējums šā likuma izpratnē ir: 1) nāves soda piespriešana patvēruma meklētājam vai tā izpilde; 2) patvēruma meklētāja spīdzināšana, necilvēcīga vai pazemojoša attieksme pret viņu vai viņa necilvēcīga vai pazemojoša sodīšana; 3) smagi un individuāli draudi civiliedzīvotāja dzīvībai vai veselībai plaši izplatītas vardarbības dēļ starptautisku vai iekšēju bruņotu konfliktu gadījumā.

[15] Pieteicējs nav norādījis, ka viņam būtu piespriests nāvessods vai būtu izvirzīta apsūdzība tāda nozieguma izdarīšanā, par kuru saskaņā ar Tadžikistānas likumiem tāds varētu tikt piespriests. Tiesa jau iepriekš, izvērtējusi priekšnoteikumus bēgļa statusa piešķiršanai pieteicējam, atzina, ka pieteicēja apgalvojumi par to, ka viņam Tadžikistānā draud necilvēcīga izturēšanās, aizturēšana un ieslodzījums, ir objektīvi nepamatoti. Tādējādi, pamatojoties uz tiem pašiem argumentiem, tiesa atzīst, ka nav pamata uzskatīt, ka pieteicējs pēc atgriešanās Tadžikistānā varētu tikt pakļauts spīdzināšanai, necilvēcīgai attieksmei vai sodīšanai.

Visbeidzot, attiecībā uz aktuālās drošības situācijas izvērtējumu, tiesa konstatē, ka pārvalde pārsūdzētajā lēmumā vērtēja publiski pieejamos informācijas avotos atrodamo informāciju un pamatoti secināja, ka situācija Tadžikistānā ir pietiekami droša, lai pieteicējs varētu uz turieni atgriezties un tajā uzturēties.

Šā sprieduma sastādīšanas brīdī nav ziņu par Tadžikistānas teritorijā notiekošiem starptautiskiem vai iekšējiem bruņotiem konfliktiem Patvēruma likuma 41. panta 3. punkta izpratnē, kas pieteicēja dzīvībai vai veselībai varētu radīt smagus un individuālus draudus. Lai arī Tadžikistānā šobrīd ir saasinājies militāro mērogu ieguvis konflikts Gorno-Badakšanas autonomajā reģionā, pieteicējs pirms izbraukšanas no Tadžikistānas dzīvoja Dušanbe, kas atrodas vairāku simtu kilometru attālumā no konflikta reģiona vietas. Līdz ar to nav pamata uzskatīt, ka minētais konflikts būtiski ietekmētu pieteicēja drošību (*sk., piemēram, Human Rights Watch, World report 2023, pieejams: https://www.hrw.org/world-report/2023/country-chapters/tajikistan, eurasianet, Tajikistan: Crisis-gripped government opts to pick deadly fight in the Pamirs, pieejams: https://eurasianet.org/tajikistan-crisis-gripped-government-opts-to-pick-deadly-fight-in-the-pamirs*).

[16] Ievērojot minēto, tiesa nekonstatē tiesisku pamatu bēgļa vai alternatīvā statusa piešķiršanai pieteicējam. Šajā spriedumā norādītie apsvērumi liecina, ka pārsūdzētais lēmums ir tiesisks, bet pieteikums ir noraidāms.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīva procesa likuma 251. pantu un Patvēruma likuma 49. panta sesto daļu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

noraidīt /pers. D/ (*/pers. D/*) pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu par bēgļa vai alternatīvā statusa piešķiršanu Latvijas Republikā.

Spriedums ir galīgs un nav pārsūdzams.

Tiesnese L. Lipkina